

**UCHWAŁA NR XXV/190/2020
RADY MIEJSKIEJ W ŻAROWIE**

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Żarów na lata 2021 - 2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 821), Rada Miejska w Żarowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Żarów na lata 2021 - 2023, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Żarów na klata 2021 - 2023 powierza się Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Żarowie, przy współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz wspierania rodziny.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Żarów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2021 roku.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ŻARÓW NA LATA 2021 - 2023**I. INFORMACJE OGÓLNE**

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Jest to naturalne środowisko życia dziecka, które ma największy wpływ na jego osobowość, w każdej sferze życia. Dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje głównie stymulacji ze strony rodziny, miłości, zapewnienia poczucia bezpieczeństwa oraz zaspokojenia podstawowych potrzeb. To rodzina przekazuje dziecku swój system wartości, tradycje – ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie oraz uczy m.in. odpowiedzialności za siebie i innych, szacunku, lojalności, zaufania, odwagi, pracowitości i opiekuńczości. Rodzina ma za zadanie pełnić określone funkcje, jedną z najistotniejszych funkcji rodziny jest wychowanie dzieci. Prawidłowo funkcjonująca rodzina może skutecznie przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom zarówno w okresie dzieciństwa, jak i w okresie dojrzewania.

We współczesnych rodzinach coraz częściej obserwuje się trudności z prawidłową realizacją zadań wychowawczych. Niesie to za sobą szereg zagrożeń dla dobrego rozwoju i wchodzenia w dorosłe życie dzieci w nich wychowywanych. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniebywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. W tym celu powstał Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023, opracowany w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., którego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Realizacja zadań Programu ma przede wszystkim zapobiegać kryzysom funkcjonowania rodziny, których konsekwencją może być umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, a także praca z rodzinami, z których dzieci – na skutek przeżywanego kryzysu - zostały czasowo umieszczone poza rodziną, w celu przywrócenia warunków pozwalających na ponowne podjęcie ich wychowywania przez rodziny biologiczne.

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN

Podstawą do określenia działań w ramach Programu Wspierania Rodziny w Gminie Żarów na lata 2021 - 2023 jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie.

Tabela 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2017 - 2019

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	2017 rok	2018 rok	2019 rok
	245	219	221

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat zauważa się spadek osób korzystających z pomocy społecznej w porównaniu do roku 2017.

Tabela 2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2017 - 2019

Powód udzielenia pomocy	Liczba rodzin
--------------------------------	----------------------

	2017 rok	2018 rok	2019 rok
Bezrobocie	88	78	62
Niepełnosprawność	91	83	77
Długotrwała lub ciężka choroba	141	133	130
Potrzebochrony macierzyństwa, w tym:	16	14	19
- wielodzietność	10	6	7
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:	44	42	44
- rodziny niepełne	31	31	32

Z analizy powyższych danych wynika, że różnorodność powodów przyznawania świadczeń z pomocy społecznej jest duża, co świadczy o konieczności kontynuowania kompleksowych działań na rzecz wsparcia dzieci i rodzin.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, za jej zgodą, przydziela się asystenta rodziny. Rolą asystenta jest pomoc rodzinie oraz określenie planu działania, mającego na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Tabela 3. Liczba rodzin, objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2017 - 2019

Liczba objętych wsparciem asystenta rodziny	2017 rok	2018 rok	2019 rok
	20	21	22

Gmina Żarów współfinansuje pobyt dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej. Dziecko przebywa w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Tabela 4. Liczba dzieci z terenu Gminy Żarów umieszczonych w pieczy zastępczej, za które ponoszono odpłatność w latach 2017 - 2019

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	2017 rok	2018 rok	2019 rok
	17	10	19

Na zaburzenie życia rodzinnego oraz trudności we właściwym wypełnianiu ról społecznych istotny wpływ ma występowanie przemocy w rodzinie.

Tabela 5. Analiza występowania przemocy w rodzinach - dane Zespołu Interdyscyplinarnego.

Procedura "Niebieskie Karty"	2017 rok	2018 rok	2019 rok
Liczba założonych NK	48	42	39
Liczba dzieci w tych rodzinach	63	66	55

III. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny obejmuje rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a także profilaktykę środowiska lokalnego w zakresie promowania pozytywnego modelu rodziny.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ DZIAŁANIA PROGRAMU

Cel główny osiągać się będzie w szczególności poprzez realizację poniższych celów szczegółowych oraz wynikających z nich działań.

Cel 1. Realizacja systemu wsparcia materialnego dla rodzin z dziećmi

Działania:

- 1.1. Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.
- 1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.
- 1.3. Realizacja programów wsparcia materialnego rodzin np. Rodzina 500+, 300+, stypendia szkolne, zasiłki szkolne itp.
- 1.4. Zapewnienie dostępu do systemu świadczeń rodzinnych.

Cel 2. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych lub zagrożonych kryzysem

Działania:

- 2.1. Świadczenie wsparcia w formie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.
- 2.2. Systematyczna diagnoza środowisk rodzinnych, objętych pomocą OPS, w obszarze występujących dysfunkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną.
- 2.3. Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach przeżywających trudności lub zagrożonych kryzysem.
- 2.4. Świadczenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego dla rodzin (w tym: prawnego, psychologicznego, terapeutycznego, psychospołecznego itp.).
- 2.5. Tworzenie warunków do powołania oraz działania rodzin wspierających, a także grup wsparcia dla rodzin.
- 2.6. Podejmowanie działań interwencyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych.
- 2.7. Pedagogizacja rodziców poprzez programy edukacyjne, szkolenia, warsztaty służące rozwojowi rodziny i podnoszeniu kompetencji rodzicielskich oraz wsparcie dla kobiet w ciąży.
- 2.8. Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz podejmowanie działań opiekuńczo – wychowawczych w ramach zajęć tematycznych, placówce wsparcia dziennego, a także w ramach zorganizowanych form wypoczynku letniego i zimowego.
- 2.9. Organizowanie wydarzeń o charakterze integrującym rodziny.

Cel 3. Podnoszenie efektywności działań na rzecz wspierania rodziny

Działania:

- 3.1. Współpraca z kuratorami sądowymi, Policją, szkołami, placówkami wsparcia dziennego, opiekunami zajęć tematycznych, w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych i kompensacyjnych na rzecz rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
- 3.2. Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarowie oraz Zespołem Interdyscyplinarnym w Gminie Żarów.
- 3.3. Wzmacnianie i rozwijanie umiejętności osób świadczących pomoc w obszarze wspierania rodziny (m.in. szkolenia, konferencje, superwizja).

Cel 4. Wspieranie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Działania:

- 4.1. Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
- 4.2. Ocena sytuacji opiekuńczo - wychowawczej dziecka umieszczonego w pieczy, przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
- 4.3. Współfinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- 4.4. Pomoc rodzinie, w której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w prawidłowym funkcjonowaniu.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 są środki finansowe budżetu Gminy Żarów oraz środki pozyskane na zadania związane z jego realizacją w formie: dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz inne środki zewnętrzne.

VI. EWALUACJA I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Program podlega rocznej ewaluacji opracowywanej w formie sprawozdań przedkładanych Radzie Miejskiej w Żarowie, zgodnie z terminem określonym w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Uzasadnienie

Obowiązek przyjęcia niniejszej Uchwały wynika wprost z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie zapisami ustawy opracowanie i realizacja 3 - letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy. Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny wynikające z ustawy oraz zdiagnozowanych potrzeb.

Sporządziła: Marta Łoboda - starszy inspektor ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień